

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Brasiovu, piata mare Nr. 22. — „Gazeta“ ese:
Joi și Dumineca.

Prețulu abonamentului:
pe unu annu 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu annu séu
28 franci.

Anulu XLIII

Se prenumera:
la postele c. și r. și pe la dd. corespondenti.
Anunțurile:
un'a serie garmondu 6 cr. și timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 93.

Joi, 20 Novembre 2 Decembre

1880.

Brasiovu 18/30 Novembre.

În Cislaitanî'a, bogata de festivități politice, se serbează în momentele de față o aniversaria de unu interesu deosebitu și pentru noi Romanii — aniversaria de o sută de ani dela suirea pe tronul a imperatului Iosifu II (30 Novembre 1878). În Vien'a și în alte centre ale Austriei se aduc omagie memoriei imperatului Iosifu II, înse nu de cătră tōta poporațiunea, nu din partea tuturor naționalităților, nici măcaru din partea întregii populațiuni germane — ci în fața memori'a monarhului, care cu patru-spre-diece ani înainte mării revoluțiuni franceze a decretatu stergerea iobagiei în tōta monarhi'a, o serbăză numai centralistii germani din Austria, propagatorii și apertorii germanisării.

Ce aparinția caracteristică după o sută de ani! Nici Nemții conservativi catolici, nici poporele negermane, ci numai falang'a centralista, partid'a germana din opozițiune (die Verfassungstreuen) facu adunari și tieau discursuri festive spre glorificarea imperatului Iosifu II, și nu în bisericile catolice ci numai în cele protestantice și în templele iudevesci se celebrăza Te Deum-uri festive pentru acestu imperatu.

După o sută de ani înca totu nu i-au ertatu imperatului Iosifu, acei'a, pe cari marile sale reforme liberale i-au scos din comoditatea unei vieți îngradite cu tōte prejudețiile, cu tōte privilegiile și prerogativele timpurilor de atunci, și acuma înca clerulu catolicu nu-i pōte ertă fiului Mariei Teresiei secularizarea monastirilor, și patentele prin care a ordonatu că luteranii, reformatii și greco-neunitii se-'si pōta eserciă cultulu liberu și se aiba drepturi civile egale cu catolicii; asemenea că și Evreii se fia tolerati. Naționalitățile i imputa imperatului Iosifu II că a facutu seriōse încercari de a le germanisă, cu deosebire Maghiarii nu potu uită că generosulu imperatu pe langa aceea a voitu se rupa lanțurile sclaviei, sub care gemeau de sute de ani Romanii din Ardealu . . .

Timpurile s'au schimbatu, d'ér' pasiunile între omeni au ramasu, și astadi, cei ce depun cunune la piedestalulu monumentulu neuitatulu imperatu, sunt numai centralistii nemți, cari afara de ide'a unui statu unitariu cu limb'a oficială de stat germana n'au mai adoptatu nimicu dela imperatulu Iosifu II, cari în alianția cu Ungurii au voitu se întrebuinteze liberalismulu pentru sugrumarea altor popore, cătră cari se arata din di în di mai netoleranti.

Id'e'a germanisării ce a sadit'o imperatulu Iosifu la finea secululu trecut a desteptatu din somnu și pe Maghiari și ce au facutu ei după ce li s'au deschis ochii? Au imitatu politica lui Iosifu II voindu a maghiarisă poporele nemaghiare din Ungaria; înse pre caudu Iosifu II era plinu de blandetia și toleranția față de poporu, politica maghiarismulu traiescu numai din intoleranția și nu cunosc decatu forti'a, ce „primăza dreptulu.“

Si imperatulu Iosifu a întrebuintatu ce dreptu forti'a, înse numai față de cei puternici, față de cast'a privilegiatiloru, cari nu voieau se scie de nici-o reforma de nici-o îmbunătățire a sōrtei tieranulu. A fost nepoliticu din parte-i a procede astfelu, după cum au doveditu urmarile, d'ér' ore nu 'lu escusa zelulu celu mare de a-si vedé realizate cătu mai curēndu visurile și dorinți'a de a fi iubit cu unu parinte adevratu alu poporulu? Si cumu ar' fi potutu introduce s. e. Iosifu II egalitatea civilă în Ardealu deca nu resturnă mai antaiu privilegiile celoru trei națiuni?

Germanii centralisti potu se glorifice pe imperatulu Iosifu II, că pe unulu, care a voitu se întemeieze egemonia germanismulu în monarhia, noi nu le vomu secundă în acēst'a, căci suntemu convinsi despre urmarile rele ale politice germanisatōre, că și despre acele ale politice de maghiari-

sare, înse Romanulu își aduce aminte cu pietate de celu ce i-a facutu vr'unu bine, fia cătu de micu, și de aceea elu niciodata nu va uită, că generosulu imperatulu Iosifu II a voitu se fia unu parinte bunu și poporulu romanu, care gemea în jugulu sclaviei.

Cronic'a evenimentelor politice.

Noulu proiectu de lege pentru introducerea d'erei pe consumulu zaharului, alu cafelei s. a. a produsu mare nemulțămire și opozițiune din tōte partile, așa că, după cumu se dice, ministrulu de finance Szajáry se va vedé silitu alu retrage séu chiaru a și demissionă.

Nu se adeverește scirea latita de unele diuare maghiare, că guvernulu francesu ar' voi se redice pe consululu seu dela Pest'a la rangulu de ministru-resiedinte. În Paris se desmine acēst'a scire.

Pēna mai eri alaltaeri există unu felu de solidaritate de interese între dualistii din Cislaitanî'a, ministerulu Auersperg traiea în armonia cu ministerulu Tisza și asupra ambeloru guverne plană spiritulu unuia dintre întemeitorii dualismulu, a comitelu Andrassy. Armonia domnea între Pest'a și Vien'a cu deosebire în punctulu asuprirei naționalităților, și centralistiloru nemți din Vien'a le pareu numai reu, că nu potu imitá în tōte pe Maghiari.

Mare schimbare s'a facutu, de caudu comitele Andrassy a fost silitu se parasēca aren'a cea mare diplomatică și se retraga la mosiea s'a din Terebes. Astadi potemu dice, că tōte legaturele artificiale dintre dualistii de dincōce și de dincolo de Lait'a sunt rupte. Indata ce Nemții centralisti, perdiendu frēnele guvernulu din mana, nu mai aveau acelasiu pretiu, a încetatu bun'a întielegere între dualisti; și Maghiarii cochetēza acuma cu Cehii, Polonii și Conservativii din Austri'a, cari formēza majoritatea în Reichsrath. Vorbindu despre adunarea partidei conservative germane în Linz (Austri'a de susu) „Pesti Napló“ se bucura, scriindu între altele: „Din punctu de vedere maghiaru, desbinarea dintre Germanii austriaci este o aparinția fōrte interesantă și din punctu de vedere politicu fōrte importantă, pentru că acēst'a desbinare a Germanilor austriaci ne apera în contra experimentelor „unitatii imperiului“ și în contra germanisării. De câte-ori Germanii în Austri'a erau uniti între ei, politica lor a fostu clericală, că sub Ferdinand III și Mari'a Theresia, séu liberală, că pe timpulu imperatulu Iosifu, séu absolutistica, că pe timpulu imper. Franciscu și alu lui Metternich, séu constituțională, cum o facu Schmerling: întotdēun'a ei (germanii) s'au nisuitu a încorporá tierile negermane și a germanisă poporele negermane. Si acuma, deca ar' fi uniti, centralistii liberali ar' tractă cu noi Maghiarii à la Schmerling, ear' conservativii à la Metternich. Asia înse, fiindu doue partide germane, se paralisēza unele pe altele și un'a slabesc pe alt'a. Din caus'a acēst'a decidu Cehii și Polonii, după cum se voru alaturá la o partidă séu la cealalta. Si noi Maghiarii n'avem atunci a ne teme de Nemți. Cu deosebire înse și gravitatea specifică a Ungariei devine mai mare în monarhia, deca aceea a Germanilor austriaci se micșorēza, căci Cehii și Polonii nu potu concure cu noi (?), ci numai Nemții. . . .“

Este caracteristicu, că „Pesti Napló“ finesce c'unu apelu, că Ungurii se se folosēca de situațiunea actuală (?) favorabilă și se caute a stōrce dela Austri'a noue concessiuni. — Timpulu celu mai de aprōpe ne va arată, deca calculatiunile celoru dela „Pesti Napló“ au fost bune. Noi credem, că dela partid'a imperială, ce se formēza în Austri'a cu ajutorulu conservativiloru nemți, politica maghiarisa-

tōre tōte le pōte asteptă, numai aceea nu că se fia spriginita.

Diuarulu inspiratu dela ministerulu de esterne din Vien'a, „Pester Lloyd“, vorbindu despre cestiunea Dunarei, ne dă se cunōscem, că guvernulu austro-ungaru și-a mai domolitu pușinu speranțiile sale și voiesce se între în tocmea asupra ante-proiectulu. „Punctele ante-proiectulu“ — scrie numit'a fōia — nu sunt nescie santianii, nescie dogme și, deca se va vedé, că este consultu a le modifică în sensulu principiulu generalu alu libertatii Dunarei, diplomati'a noastră va fi, credem, atātu de întielepț și preventōria, se nu se opuna unoru asemenea modificatiuni. „Pester Lloyd“ după ce declara acēst'a voiesce totu elu se fia de-asupra și dice, că „oposițiunea energică a Romaniei“ nu va face pe Austri'a se-oeia la fuga. Ajunge înse deca acēst'a opozițiune a Romaniei o genēza întru atātu, încātu și „Pester Lloyd“ consiliēza pe diplomati dualistici se fia „intielepți și preventōri.“

Comandantulu trupelor turcesci Dervisi-pasi'a a adresatu locuitoriloru din Dulcigno urmatori'a proclamatiune: Cederea Dulcignei cătră Muntenegru e o datorie impusa de tratatulu dela Berlin. Interesele și scaparea vōstră ve sfatuiescu a ve supune grabnicu. Deca ve veti împotrivi la ocuparea orasiulu de cătră trupele muntenegrene, veti fi respundietori înainte lui Dumnedieu și Sierifulu pentru nesupunerea vōstră la unu ordinu alu Sultanulu. Ve inoita d'ér' a ve supune, căci altfelu voi fi aspru cu voi conformu cu puterile ce-mi dă starea de asediu și pe cari ni le impun Sierifulu și legea. Voi înlesni emigrarea acelor, cari ar' voi se parasēca teritoriulu cedatu, dandu-le medilōce de transportu, locuintie pe pământulu turcescu, precum și ajutōre în bani.“

Din Dulcigno a sositu la Cetinie în 27 Novembre urmatoriulu raportu oficialu: „Eri a ocupatu trupele muntenegrene dela amēdiu pēna s'era fortarēti'a și orasiulu Dulcigno și întaririle d'impregiuru. Astadi au ocupatu întregu teritoriulu pēna la riulu Boiana. Notabili dela Dulcigno asteptau armat'a muntenegrena înainte Portiloru și o acompaniara în orasiu. În Dulcigno domnesc liniste. Pravalile sunt deschise. Astadi la 10 ore comandantulu supremu muntenegreanu Bozo Petrovici și-a facutu intrarea în Dulcigno. Representantii tuturor comuelor și o multime de turci notabili d'impregiuru l'au salutatu înainte portiloru orasiulu și au tramisu mai tardiu o deputatiune în cuartirulu seu cu o adresă omagială cătră principiele. La 11 ore avu locu în biserică unu Te Deum. La 12 ore stindartulu muntenegreanu a fost plantatu pe citadel'a dela Dulcigno între bubutulu tunurilor. Familiile turcesci, cari emigrasera, se reintorcu earasi în orasiu.“

Joi'a trecuta s'a inauguratu în Bruxel'a unu monumentu redicatu în onōrea Francesiloru morti în anulu 1870—71. Primulu discursu l'a tēnutu presiedintele societatii franceze din Bruxela, d-lu Lebegue, care multiam Belgianiloru, pentru că au contribuitu la redicarea acestai frumosu monumentu. Primariulu orasiulu Vanderstraeten i-a respunsu amintindu, că timpulu se apropia, cându o era pacifică va domni, candu poporele nu voru mai pune man'a pe arme, că se-'si clarifice interesele reciproce. La fine a vorbitu reprezentantulu Franciei din Bruxel'a Decrais, care isi exprimă multiamirile sale; între altele arată cum Franța și Belgi'a, prin legatur'a unei limbi comune, prin vecinatatea lor, prin nisuinti'a lor după o adevrată libertate, s'au convinsu, că de o jumătate de seculu ambele tieri tindu din ce în ce mai multu a se apropiá una de alta. Servitiile ce Franța a adusu Belgiei, au fostu recompensate

de Belgiani in anii 1851 si 1870 prin ospitalitatea lor. Déca s'au stracuratu óre-cari neintielegéri între ambele state vecine, pentru tóte aceste este numai alu doilea imperiu responsabil, care in pagub'a natiunei a visatu combinatiuni secrete de anexiune. Adi inse, candu Françi'a este stapanu pe sine si pe destinele sale, ea este gelósa de independentia celor-l-alte state si voiesce se traiéasca in pace cu statele vecine amice.

Dela Londr'a se telegraféza cu dat'a 28 Novembre: Lordulu Granville a pronuntiatu unu discursu, in care asigura, cá relatiunile in Angli'a si Rusi'a sunt amicabile. Guvernulu anglesu, a disu elu in urma, va starui in politic'a s'a esterióra silindu-se de a mantiené concertulu european, der' si reserva libertatea s'a de apreciatune si de actiune, dupa cum se cuvine unei natiuni, care ocupa in Europ'a o positiune cá Angli'a.

In discursulu seu lordulu Granville, vorbindu despre cestiunea gréca, a disu, cá nici o noua propunere dela cea din urma facuta de Françi'a nu s'a adresatu cabinetelor europene in favórea Greciei, dér' e imposibilu, cá cestiunea gréca sè remana fara solutiune. Lordulu Granville adaoga, cá representatiunile facute Bulgariei, pentru cá musulamanii principatului se fia mai bine tractati, au obtienutu nescé rezultate satisfacétóre.

Mesagiulu Domnescu.

cu care principele Carolu a deschisu in diu'a de 15 Novembre v. sesiunea Senatului si a Camerei Romane suna asia:

Domniloru senatori!

Domniloru deputati!

Me simtiu totdeauna fericitu afindu-Me in midiloculu representatiunei nationale. Astadi inse multiamirea Mea este cu atátu mai mare, cá preocupatiunile esterióre, cari ne-au absorbitu la inceputulu sesiunei anului trecut, sunt inlaturate, si tóta solitudinea si activitatea nóstra potu fi concentrate asupra imbunatatirilor interióre si indestulerei trebuintelor tieriei, cari au potutu suferi in anii trecuti, din caus'a grelelor impregiurari, prin care amu trecut.

Dupa atatia seculi de suferintie si de lupte, Romani'a independenta si a luat loculu cuvenitu între Statele europene. Recunoscuta de tóte Puterile, ea intretine cu densele relatiunile cele mai cordiale.

Tier'a va sci a respunde la increderea si la simpati'a, ce Marile Puteri i au aretatu. Prin desvoltarea s'a nationala, ea va probá, cu fapte, cá esistentia ei constitue unu elementu de ordine si de civilizatiune in Orientulu Europei.

Cu ocaziunea caletoriei Mele de asta-véra si a primirei, ce Mi S'a facutu cu atátu simpatia, care se resfrangea asupra natiunei, Amu constatatú insu'Mi, cu o viaa multiamire, increderea si stim'a ce inspira junele nostru statu independentu.

Se continuamu a pastrá aceste bune simtieminte, si a nu incetá de a desvoltá si intari cu totii, Adunari si Guvernu, elementele cari constituiescu conditiunile de viétia si de soliditate ale noiei nóstre situatiuni politice.

Relatiunile nóstre esterióre suntú din cele mai bune.

Independenti'a Romaniei, notificata tuturor Capiloru de Statu, a fostu primita pretutindeni cu o viaa satisfactiune.

Mai multe tractate si conventiuni, ce Guvernulu Meu a incheiatu cu diferite State, si altele cari suntú in negociare, ve voru fi supuse Domniloru vóstre in acést'a sesiune.

Cestiunea reglamentarei libertatii navigatiunei pe Dunarea de Josu, are, peste puçinu, a se resolta de comisiunea europeaná dela Galati. Guvernulu Meu, petrunsu de marile interese ce Romani'a are pe acestu fluviu, va sci a le mantiené si a le aperá, in ecoru cu testulu tratatelorú si cu principiulu libertatii de navigatiune.

De si ingrijurile politice din trecutú au opritu pe guvernulu Meu a dá tóta atentiunea cuvenita administratiunei interióre a tieriei, totusi, in intervalulu sesiuniloru Corpuriloru Legiuitóre, elu s'a ocupatu pe cátu i a statu prin putintia, cu imbunatatirile cele mai insemnate ale administratiunei publice.

Astu-felu, legea organica a comunelor, care s'a si votatu in parte de domniile-vóstre, s'a supusu la unu nou studiu, spre a esi astu-felu si mai buna din votulu definitivu alu Corpuriloru Legiuitóre, care i va permite aplicarea. Asemenea, se va face si cu proiectulu pentru consiliile jude-tiane deja supusu Camerei. Prin ambele aceste legi decentralisarea administratiunei va deveni o realitate, pusa in acordu cu esigentiile Constiutiunei nóstre.

Proiectulu de lege pentru primirea si inaintarea in functiunile administrative, studiatu si modificatu potrivit

trebuintelorú nóstre se va supune deliberatiunilorú domnilorú vóstre, si vomu face cá, prin conditiunile de capacitate si garantiile de stabilitate, se avemu unu personalu administrativu, care se coresponda la insemnat'a misiune ce i este incredintiata.

O esperientiu de mai multi ani a doveditu asemenea, cá legea tocmeliloru agricole, si aceea a politiei rurale, ceru urgente si serióse modificari, pe care guvernulu Meu se va grabi a vi le presentá cátu mai neintardiatu.

Starea financelorú nóstre ve va fi supusa, in tóte amertutele ei, prin situatiunea financiara ce are sè ve presinte ministrulu Meu de finance. Trebuie se constatu inse chiaru aci, cá recolta, cu totulu mediocra a anului trecut, si grelele sarcine ce budgetulu a avutu se pórté in anulu 1879, au facutu sè se nasca, pentru unu momentu, temerea, cá veniturile budgetare nu voru poté acoperi chieluieile acelu anu; acést'a temere, din fericire, nu a fostu intemeiata: departe de a presinta unu deficitu, anulu 1879 si primele trei luni ale anului 1880, s'au soldatu pe deplinu cu simplele resurse budgetare lasandu chiaru unu escedentu.

Acestu resultatu, de care trebuie se ne felicitamu, e datoritu negresitu silintiloru de imbunatatiri serióse aduse in administratiunea financiara; dér', mai alesu si in celu mai inaltu gradu, studiulu consciinciosu ce a condusu Camer'a in alcaturirea budgetelor, si spiritului ei de economia, bine intielésa si apropiata trebuintelorú tieriei. Pentru a inlesni in viitóru si mai multu lucrarile Camerei, in acést'a privintia, ministrulu Meu de finance a luatú mesuri pentru studiulu, revisuirea si punerea in deplina armonia a legiloru financiare actuale. Vi se vorn supune treptatu deliberatiunilorú domnilorú vóstre diferitele proiecte de legi pregatite, mai alesu proiectu de lege pentru paduri, a carui mare trebuinta este de atátu timpu si atátu de multu simtita de tóta tier'a.

Instructiunea publica, dele alu càreia modu de organizare atérna viitoriulu intregu alu tieriei nóstre, a atrasu atentiunea deosebita a Guvernului Meu.

O esperientia de 15 ani a doveditu, cá actual'a lege a instructiunei publice, de si a pututu fi buna pentru alti timpi, nu mai este astadi indestulatóre pentru generatiunile tinere, cari trebuie se fia pregatite in raportu cu progresele nóstre sociali si economice.

De aceea Guvernulu Meu va supune deliberarei Domnilorú vóstre unu proiectu de lege esupra instructiunei, mai corespondietorú cu interesele si aspiratiunile tieriei. Fára a se neglige càtusi de pucinu necesitatile culturai inalte, se voru satisface priu acestu proiectu: trebuint'a impusa de organizatiunea nóstra politica, cá fiacare cetatianu se cunoasca drepturile si datoriele sále; trebuint'a impusa de organizarea sociala egalitara a poporului nostru, cá fia care, barbatu séu femeia, se aiba largu deschise carierile, pentru care este mai aptu, si in cari póte se aduca mai multu folosu lui insusi, precum si tieriei; trebuint'a impusa de situatiunea nóstra economica, cá fiacare Romanu, si toti impreuna, se aiba cunoscintile practice, cari se-i puna in stare de a luptá cu succesu pe terémulu economicu. Cu unu cuventu, prin nou'a organizare, se voru poté formá din generatiunile tinere, ómeni si cetatiani cá mai folositori lorú insile si tieriei.

Gratia progressului simtitoru ce a facutu la noi sciinti'a dreptului, culésa de jun.meia nóstra prin universitati straine, cá si din universitati nóstre, putemu constatá cu mandria, cá unu insemnatu numeru de magistrati este gata se alimenteze si se intarésca justiti'a, acést'a inalta institutiune care este o putere in Statu, menita a ocroti familia, averea si libertatea omului, façia cu cerintele sociale.

Guvernulu Meu ve va presintá dér' in cursulu acestei sesiuni, o lege organica corespondietóre si adaptata Constiutiunei, si care se asigure independentia magistraturei; precum si alte proiecte, cum suntú acele asupra libertatii individuale, asupra domiciliului, alu càroru scopu va fi a coresponde la nouile trebuinte sociale.

Pe terémulu economicu, Romani'a trebuie se intre pe o cale mai larga, pe care o reclama atátu positiunea cátu si interesele ei. Ministrulu Meu de lucrari publice, comerciulu si agricultura, ve va presinta o situatiune cudeamenutulu asupra stárei lucrarilorú nóstre publice. In sesiunea trecuta Domniile vóstre ati votatu legea pentru cestiunea caliloru ferate ale actionariloru càtra Statulu Romanu. Acést'a lege a si primitu aplicatiunea ei mai in tóte partile sale esentiale; astu-felu cá, de faptu, Statulu se póte considera astadi deplinu stapanu alu liniei. Bine-facerile acestei schimburi au inceputu chiaru de pe acum a se simti; in cursulu acestui anu s'a pututu aduce o usurare comerciului si agriculturii, reducându-se in modu insemnatu tarifele de transportu ale cerealeloru, fara a se aduce vr'o scadere in venitul normalu alu liniei. Nu este de indouitu cá, intr'unu timpu scurtu, introducerea imbunatatirilorú proiectate, séu in cursu de esecutare, au se puna marea artera Romanu-Vérciorova in conditiunile unei linii de antea ordine. Liniile Ploesci-Predealu si Buzeu-Marasiesci, a carorú trebuinta a fostu recunoscuta, suntú cea d'antaia pusa deja in exploatare, si pe cea de a dou'a in curându se va putea stabili o circulare regulata si ne-

interrupta. O alta linia, destinata a stabili o comunicatiune directa cu Romani'a trans-danubiana, prin Cernavod'a, este in studiu, si lucrarile de trasare pe teremu, in mai multe directiuni, suntú deja fórte inaintate.

Totu din caus'a insemnatei ce pe fiacare di iéu calea nóstre ferate, care suntú legate cu desvoltare progresiva a stárei nóstre economice. Guvernulu Meu studiazá legatur'a retiei nóstre de cai ferate cu minele de sare in exploatare, precumú suntú acelea de la Tergulu-Ocnii si de la Slanicu, si se preocupa a asigura liniilorú nóstre debusiurile necesare pentru scurgerea productelorú nóstre in strainatate. Asemenea elu a studiatu si a inceputu esplorari de mine de carbuni de pamentu in mai multe puncte, precumú Bahna Ilviti'a si Plostin'a. Resultatele acelorú explorari, dupa esperientiele facute pe lini'a Bucuresci-Vérciorova, au indemnatu pe guvernulu a impinge cercetarile si lucrarile de explorare cu cea mai mare activitate.

Totu astu-feliu, in ceea-ce, privesce agricultur'a, industria si comerciulu, s'au facutu studii si se voru supune deliberarei Domnilorú-vóstre mai multe proiecte de organizare si imbunatatiri, între cari se potú enumera: unu proiectu pentru infintierea creditulu agricolu, unu altulu pentru mine si cariere, unu proiectu pentru modificarea legi prestatiuniloru si in fine unu proiectu pentru reorganizarea ministerulu de comerciulu, agricultura si lucrari publice.

In ceea ce privesce fortiele nóstre militare, elu au atrasu cu deosebire ingrijurile Guvernului Meu, care le au pututu desvolta, gratia mijlócelorú ce i au datú Camera in sesiunea trecuta. Astu-felu, conformu cu prevederile legi organizarei militare, s'au pututu crea anulu acést'a inca 14 regimente de dorobanti, 4 regimente de calarasi si unu batalionu de geniu; si organizarea militara, devenindu incapetóre pentru toti tinerii validi, s'a pututu acumu aplica principiulu serviciulu obligatoru prin chemarea supt arme a intregulu contingentu anualu, in cátu numai estu-timpu 30,000 de tineri au potutu fi trecuti prin diferite corpuri ale armatei.

Doue tabere de instructiune stabilite la Tiganesci si la Romanu, osebitu de concentrarile ueintreupte la regimentele de dorobanti si calarasi in fie-care judetiu, au contribuitu la inlaturarea dificultatiloru cari resulta din ori-ce sporiire insemnata. Insu'Mi amu constatatú, cu ocazi'a inspectiuniloru si manevrelorú ce amu facutu, cá aspectulu si soliditatea armatei suntú din cele mai satisfacétóre.

Dér' pe cátu organizarea armatei s'a largitu, pe atátu misiunea cadrelorú dobandesce o importantia preponderanta. Din formarea lorú, printr'o educatiune speciala, Guvernulu Meu si-a facutu cea mai imperiósá datoria, pregatindu infintierea scóloru militare superióre, ce reclama o institutiune largu conceputa. In acestu scopu, o scóla superióra de resbelu, spre a formá oficiari de tóte armele pentru serviciulu de statu-majoru, si o scóla de aplicare pentru artilerie si geniu, suntú pe cale de organizare cá se póta functiona chiaru in anulu acést'a. Scóla filorú de militari din Iasi s'a sporitu cu 50 elevi, si in curându se spera a se infintia, la Craiova, o noua scóla militara dupa modelulu celei din Iasi. Guvernulu Meu ve va cere, chiaru in cursulu acestei sesiuni, midilócele bugetare ce reclama priveghierea si progresulu acestorú stabilimente, din cari au se iésa cadrele superióre si inferióre ale armatei.

Pe langa aceste creatiuni, s'a asiguratú armatei unu nouu materialu de resbelu perfectionatu; numai in anulu acést'a, radicarea mai multorú cladiri militare, din cari trei in Dobrogea, a adusu o insemnata imbunatatire instalarei trupelorú, scóloru militare si stabilimentelorú de artileria si de marina.

Guvernulu Meu ve va presenta, in timpulu acestei sesiuni, tóte proiectele de legi militare, pe cari le reclama o organizatiune menita a utilisa resursele nóstre defensive si a intari institutiunea nóstra militara, inradacinata deja in anima fia-carui Romanu, si de natura a ne asigura viitoriulu si a ne garanta in contra ori-carei eventualitati.

In ceea-ce privesce nou'a provincia romana, Dobrogea, in urm'a legiloru ce ati votatu, — si cari au asiguratú o perfecta egalitate si libertate tuturorú poporatiuniloru fara deosebire, — este pe cale de desvoltare si prosperare. Suntú siguru cá, urmandu-se totu astfelu, si dandu-i-se si alte legi de cari are trebuinta, asimilarea acestei provincii cu restulu Romaniei va poté deveni peste puçinu complecta.

Este inca o cestiune, d-loru Senatori, d-loru Deputati, care a preocupatu, in cei din urma ani, tóta tier'a, aceea a succesiunei Tronului. Ve potú asigurá, cá ea se vá regula conformu prescriptiuniloru Constiutiunei nóstre. Guvernulu Meu ve va pune in cunoscintia despre acést'a regulare.

Activitatea Domnilorú-vóstre va avé si in sesiunea acést'a unu campu intinsu si fertilu. Tielulu ce ve propuneti a atinge va fi cu atátu mai lesnitiosu si mai productivu ca amu tóta increderea cá, prin intielepçiunea Mariloru Puteri, pacea se va mantiené in peninsul'a balcanica, si ca astu-felu vomu poté continua, fara pregetu, lucrarile nóstre pacifice din intru.

Uniti cu totii, Adunari Legiuitóre si puterea esecutiva, se ne damu unu spriginu reciproc, spre a atinge scopulu comunu: Binele Patriei.

Prin viteji'a armatei noastre s'a ridicatu prestigiulu tieiei, crederea in sine si respectulu ce impune unu nobilu patrio-
nu. Prin unirea Domniloru-vostre, prin activitatea Dom-
loru-vostre, laborioasa si productiva, se probamu. ca sun-
mu totu atatu de barbati in luptele pacifice ale desvoltarei
stre interioare, si ca meritamu a ocupa locul ce amu luat
re natiunile independente ale Europei.

Sesiunea ordinara a Corpurilor Legiuitoro este de-
bisa.

Carolu.

Din Bucovin'a.

(Alegeri in consiliu municipalu — alegeri in senatul
imperialu — formare de societati.)

Unde te duci si unde te intorci numai de ale-
geri audi, numai de alegeri se graiesce. Tote foile
germane cernautiane vorbescu de alegeri. Avuramu
alegeri in consiliulu municipalu, avuramu alegeri
in senatul imperialu, unde erau de alesu trei
deputati si anume: in tieniturile districtuale:
Radauti, Suceava cu Campulungu si Sireti in lo-
culu fostului deputatu dlui ministru Horst; in
tergurile Sireti, Radauti si Suceava in locul re-
numitului cavaleru de Pont-Euxin Offenheim; in
colegiu I adeca din partea fondului religionaru in
loculu dlui ministru Stremayr.

— De multe ori a amintitu diarulu d-vostre
despre infiintarea unoru cluburi politice, care se
aiba de scopu a supraveghia tote afacerile Ro-
maniloru. Acestu sfatu inse nu l'au primitu si
nu l'au ascultat Romanii din Cernauti.

La alegerea consiliariloru municipali s'au co-
misu nescu gresieli mari din partea Romaniloru,
In Rosiu suburbiulu Cernautiulu, unde cea mai
mare parte din locuitori sunt Romani, s'au alesu
doi germani.

Si de ce? — fiindu-ca Romanii trageau
unulu „hoisa“ altulu „ceala“, fiacare vota pentru
unu altulu. Eaca reulu! Deca li s'ar' fi spusu
Rosianiloru inainte de alegere: alegeti pe cutare
si cutare, ar' fi reusitu, dera li-au pusu 3 candi-
dati romani in voia si fiacare agita contra
altuia; — asia nu ajungemu niciodata la tient'a
nostra.

Altfeliu a fost in suburbiulu Calicianca, aici
s'a alesu unu romanu unanimu, alta organizare
din partea parochului!! In colegiulu alu II-lea
unde su toti romanii inteligenti, cari ar' pote se
distinga reulu de bine, s'au anuntiatu de candidati
abia siese romani, unde erau de alesu in totalu 11
consilieri. Ganditi-ve la 568 de alegatori germani,
judei, poloni, romani si ruteni? Fiind-ca au
fost asia de puini candidati romani nu s'a alesu
nici unulu; voturile erau impartite. Ruteniloru,
cari sunt din tote natiunile de aici cei mai puini,
le-au succesu alegerea unui candidat ruteanu,
fiindu-ca toti ca unu barbatu au votatu pentru
unulu. In colegiulu I. s'au candidat doi Romani
si s'a alesu unulu. Deca Romanii ar' fi tienutu
unulu cu altulu n'ar' fi numai doi consilieri alesi,
ci mai multi.

— Dera pe langa asta avemu se inregistramu
o victoria insemnata! Toti trei deputatii in sena-
tulu imperialu sunt romani: tergurile au alesu pe
judele districtualu Cornel Cossovici, tieniturile
pe consiliariulu Mihaiu Pitei, fondulu religionaru
pe profesorulu Dr. Vasilie Mitrofanovici, — cu tote
ca organulu ruteanu „Oesterreichische Provinzial-
Revue“ a lueratu contra alegerei acestoru candi-
dati si a pledatu caldurosu impreuna cu organulu
israelitu „Bukovina“ pentru realegerea dlui
Offenheim. Organulu ruteanu vedindu, ca alegerea
unui ruteanu e imposibila, s'a aliatu cu jidanii
si a recomandat de candidat pe unu Offenheim,
pe care l'an redicatu in alu sieptelea ceriu,
numindulu chiaru „Culturträger nach Osten“
si dicendu, ca lui numai avemu de ai multia
infiintarea calei ferate — care are din anu
in anu unu deficitu insemnatu din caus'a „positiei
forte bune si din caus'a solidei lucrari“ — si ca
numai unu omu atatu de erudit ca Offenheim
pote se reprezenteze interesele ruteniloru in sena-
tulu imperialu! — Trebuie se inregistramu cu
bucuria, ca alegerei dlui consiliariu Pitei nu s'au
opusu nici macaru organele susu numite, fiindu-
ca au prevediutu, ca D-lui ca candidatulu alu
guvernului va fi sigurulu alesu, si asia a si fostu.
Dlu Pitei fu alesu cu o majoritate deplina,
numai 12 voturi i-au lipsitu la unanimitate!

Inca unu faptu importantu, — si de aici se
cunoaste carm'a cea buna a Eminentiei Sale
Mitropolitulu Dr. Silvestru Morariu-A-

drievicu — fondulu religionaru a alesu multu
timpu totu pre unu strainu ca reprezentantu alu
clerului, aci pe presedintele tieiei, aci pe ministru
de culte, asta-di inse au fost toti alegatorii in-
credintiati de gresielele lor de mai inainte si au
alesu pe unu deputatu din midiloculu lor, pe
Santi'a S'a dlui profesor de universitate Dr. Vasilie
Mitrofanovici.

Asia putemu constata cu bucuria, ca intre cei
9 deputati, pe cari ii tramite Bucovin'a la senatul
imperialu, se afla 7 deputati romani!!

— Ve raporteza cu bucuria, ca Romanii din
Bucovin'a resp. Cernauti luca din resputeri la
infiintarea unei societati de cantare romana sub
numele Armonia.

Vedindu Romanii relele mai susu raportate se
vedu nevoiti de a asculta svatulu onoratei d-vostre
foi de a infiintia unu clubu politicu si luca a-
cuma statutele pentru asia unu clubu. Elu se aiba
pe langa altele si scopulu, carele la-ti intonatu in
onor. d-vostre foia.

Societatea academica „Junimea“ luca pe tere-
nulu ei din resputeri pentru ajungerea scopuriloru
ei nationale.

Putemu asia-dera astepta viitoriulu mai usioru
si credu, ca timpurile ilustrului Pumnulu voru rein-
via mai gloriose, mai frumoase!

S. P. Portius.

Brasiovu 6/28 Nov. 1880.

Onor. Dle Redactoru! Ve rogu, se binevoiti, a primi
spre publicare in stimatulu D-Vostre diariu urmatoarea:

Interpelatiune

catra on. Domni medici, membri ai Comitetului sanitaru
localu.

1. Este murdari'a in stare, a contribui la nascerea,
nutrirea, desvoltarea si latirea bolii de versatu? —
Deca este . . . miasmele desvoltate prin procesulu
putredirii materialulu murdariu potu fi absorbite de aeru,
portate de elu si promovate prin curgerea lui? — Deca da . . .
atunci aerulu inundatu de miasmele, ce esu cu vehemencia
din isvorulu celu nesecatu de murdari, nutrite cu materialu
de retirade, excremente dela bolnavi de versatu etc.
aruncate gramadi in preajm'a vagunei Goritiei din Scheiu
pe langa puntea asia numita „Podulu Dracului“
(Teufelsbrücke), apoi si in alte parti ale acestui suburbiu
pe uliciori, prin vali etc. — nu pote fi ore apesatu de catra
aerulu dela munti celu de-o temperatura mai aspra, si nu
pote fi ore pusu in curgere cu-o rapeditiune, impintenata
inca prin spartur'a dintre „Petrele lui Solomon“,
asia, ca se imprastieze acele miasme otravitoase prin orasiu
in josu infectandu totu, ce le sta in cale, necrutandu
nici chiaru odaiile de locuitu a carora ferestri voru fi
deschise ca se intre aeru „pröspetu“ de afara? —

2. Dupa ce au pusu cadavrulu mortulu de versatu in
saciu si au acoperitu saciulu cu capaculu, mai potu esi
din acelasi cadavru nescariva miasme? Si acestea sunt
in stare a se lipi de cei-ce duc cadavrulu la gropa? —
Este adeca aici usu, ca, dupa-ce a muritu d. e. unu
copilu, fia si de versatu, parintii lui chiama baieti
de ai veciniloru, respective consangeniiloru lor, se
le duca mortulu la gropa. Baietii invitati, pote
ca unde sciu, ca au se capeta cate o basmalutia,
mergu si „apuca la mortu.“ Prin acest'a „apucare“
potu baietii „ducatori“ capeta versatulu? —

Deca relele susu aratate voru fi de catra Domni
medici canoscute de cause in adeveru ce contribuie
la ivirea, nutrirea, desvoltarea si estinderea
bolii versatului — spre stingerea atatoru vietie
omenesi: — credemu, ca punerea la cale, a
curati cu serioasa ingrigire si Scheiulu de mur-
darii si obiceiuri vatamatorie . . . nu va fi
luata de bagatela din partea Onorateloru
Autoritati competente!?

Sunt der' Domni medici, membri ai Comitetului
sanitaru localu prin aceasta cordialu rogati, se
binevoiesca, a da catu mai curendu celoru-ce se
cuvine — deslusirile necesarii la acest'a
interpelatiune.

Este totodata si celaltu diariu localu rogatu,
se binevoiesca, a da locu in colonele sale
acestei interpelatiuni.

George . . .

Diverse.

(Dreptate unguressca.) Ca respunsu
la scrisorea publicata sub titulu acest'a in Nr. 90
alu foiei noastre, unde se da espressionu mirarei,
ca gradinariulu unguresscu din Cianu, care a
impuscatu pe unu locuitorin romanu de acolo,
a fost absolvatu de catra tribunalulu reg. din
Turd'a, primimu din partea d-lui procuroru
regescu din Turd'a urmatoaria epistola
scrisa in limb'a romana:

„Prea onorate d-le Redactoru! Spre rectificarea
articulu aparutu in „Gazeta Transilvaniei“ din
21 Novembre, intre Diverse, ve rogu se dati ospitalitate
in foi'a D-Vostre alaturatei descrieri obiective.
— Fiindu a prea on. D-Vostre cu deosebita
consideratiune.“

Turd'a Novembre 28. Csekme Bela
procuroru reg.

„In N. 90 din 21 Novembre alu „Gazeta Transilvaniei“
intre „Diverse“ sub titulu: „Dreptate unguressca“,
descriindu-se casulu pertractarei finale a lui
Fabian Iosef Zsigmond, din foia „Magyar Polgar“
din Clusiu, dupa recitarea obiectiva a casulu
din foia amentita, scriitoriulu ilustrandu cu unu
Comentariu necorespundietoriu faptulu nu in-
trelasa a da espressionu suspiciunii facia cu procedur'a
tribunalulu.“

„Starea lucrulu este urmatoaria;”

„Tribunalulu regescu din Turd'a pre bas'a
Codicelui penalu unguresscu §§-i 75 si 79 a absolvatu
pre Fabian Iosef Zsigmond de sub acus'a omorului
in lips'a de intentiune spre omoru, si pre bas'a
aperarei proprie, ca sub investigatiune si mai
vertosu la pertractarea finala s'a doveditu, ca
F. I. Zs. cu arm'a, care a avut'o la sine in
contra desiloru prevaricatori, si care era incarcata
cu alice de passere, a trasu asupra prevaricatoriloru
aflatori in gradin'a pentru inspaimentarea loru
noptea in intunerecu si fora nici o directiune;
s'a doveditu mai departe, ca Alexandru Girbu
cu soçiuulu seu Panteleimon Iuranu se gateau
pentru intimidarea lui F. I. Zs. nu numai
ci Alexandru Girbu intre injuraturi de d-dieu
si vorbe amenintatoare provoca pre Pant.
Iuranu la atacarea numitulu pastoru de gradina,
precum tote aceste insusi Pant. Iuranu le-a
recunoscutu la pertractarea finala.“

„Deci deca tribunalulu regescu a absolvatu
pre acusatulu de sub Crim'a omorului definitu
in § 279 seu 281 alu articulu de lege V din anulu
1878, intratu in viatia cu 1-a Septembrie 1880,
strictu in sensulu acei articlu de lege a judecatu
— ear' din contra scriitoriulu si-a doveditu
inexacta informatiune in lucru, ca, cum se vede,
nu are cunoscintia, ca procuroru regescu, sustienendu
acus'a in privint'a omorului neprecugetatu,
definitu in § 291 alu Codicelui penalu, a propusu
ca pedepsa incarcerarea pre 1 anu a acusatulu,
si ca sentintia de absolvare fu prin acelasi
apelata.“

— Pena aci d-nu procuroru. Trebuie se
maturisimu, ca „descrierea d-sale obiectiva
nu numai ca nu ne-a luminatu, ci din contra
acoma casulu ni se pare si mai intunecat. Dlu
procuroru initielege sub „aperare proprie“
negresitu aperarea fortiiata; apoi, deca
gradinariulu a fost fortiatu de a-si aperi
vieati'a in contra prevaricatoriloru, cum de
a puscatu numai „pentru inspaimantarea loru
noptea in intunerecu si fara nici-o directiune?“
— Repetimu der', ca nu suntemu luminati
si ne mangaiemu deocamdata cu asigurarea,
ca dlu procuroru a apelatu in contra
sentintiei din cestiune.

(Societatea academica „Junimea“.)
Intrandu aceasta societate in aiu III-lea
anu alu vietiei sale totu cu devis'a: „Uniti
se fimu in cugete — Uniti in Dumnezeu!“
spera ca va reesi a atinge scopurile, ce le are,
ca si pena acuma. In siedintia generala
din 17 Novembre 1880 societatea si-a alesu
comitetulu cum urmeaza: presedinte: Severinu
Procopovici stud. phil.; vicepresedinte: d.
Lazaru Vicol stud. phil.; secretariu: d.
Titu de Cuparencu stud. jur.; casariu: Gheorghe
Borcea stud. jur.; controloru: Erastu
Mandiceschi stud. jur.

In comisiunea revedietoria: Grigorie
Oneiul stud. phil.; Victor Vasilescu stud. jur.;
Victor Iliuti stud. jur.

In comisiunea literara si criticatoria a
operate-loru incurse dela membrii societatii:
Lazaru Vicol stud. phil., Ion Teleaga stud. phil.
Stefanu Popescu stud. jur. — Totu in
siedintia generala societatea „Junimea“ a
numitu membri onorari pe prea onoratii
Domni: Alesandru baron Vasileo, Nicu
cavaleru de Hurmuzachi, parochulu Artemiu
Berariu, consiliariu Mihaiu Pitei, profesorulu
de univers. Ion Sbir'a, profesorulu Ionu
Bumbacu. — S. P. Portius.

(Principele mostenitoriu in Maramuresiu.)
„Deca printiulu Rudolf“ — scrie „Egyetértés“
— n'avu norocu la venatoarea de ursi
in Maramuresiu, apoi diu'a din urma totusi
i oferi o placere. Printiulu a doritu se veda
doue parchi tinere din poporu in costum
nationalu. I s'au prezentatu o parchia de
Ruteni si un'a de Romani. Cea de Ruteni
nu facu vr'unu efectu mai

deosebitu, cu atât mai multu inse atrase atentionea printului si a suitei sale parechi'a româneasca; junele de 23 de ani Ionu Codru si jun'a de 18 ani, Aniti'a Ovrinu. Soçi'a pretorului din Sigetulu Marmatiei a procuratu fetei romane unu costum frumos, care ia mai potentiatu frumuseti'a. Perulu bogatu negru cá pên'a corbalui, ochii rapitori negri, genele si sprancenele negre si 'n fine, dinti albi cá zapa'd'a, buzele purpurie, gâtulu albu tali'a svelta, a fost de ajunsu, cá privirea tuturor se remana atintita numai asupra acestei fiintie, care in costumulu alesu, cátrintia lata de matasa négra, unu sialu de matase albastra, florile din peru s. a. erá o frumsetia ideala. Nu mai puçinu decâtu un'a ora si jumetate a admiratu societatea pe frumós'a fata romana, care a fost indata si fotografiata. "Se mai dice, cá Alteti'a S'a printulu Rudolf ar' fi doritu se-o audia si cantandu, inse ea, prea emotionata, nu potú implini cererea ast'a.

[Epidemi'a de variola.] Pe teritoriulu Brasiovlui s'au bolnavitu in septeman'a dela 14—20 Novembre 124 persóne de variola (versatu) si 30 persóne au muritu. In septeman'a din urma, adeca dela 21—27 Novembre, s'au ivitu 103 casuri de bóla de versatu si 18 casuri de mórte.

(Plangerile oficeriloru c. r. din Ungari'a.) Unu ofiseru din armat'a comuna, care este in garnisóna in Ungari'a, se plange amaru in „Deutsche Ztg.“ asupra tractarei, ce-o intimpina oficerii imperatesci in Ungari'a. „Foile maghiare“, dice elu, „ne insulta si ne batjocurescu pe fiacare di. Onórea ne-ar' demandá se statuam unu esemplu pedepsindu pe nerusinati; datori'a inse ne impune, cá se ne stapanimu cátu mai multu. Esistenti'a oficerului in Ungari'a devine totu mai nesuportabila; déca merge cu sabi'a scósa in fruntea unui detasiamentu, aude observari batjocuritórie, care fara voia ilu facu se stringa sabi'a mai bine in mana — dér' tóte trebuie se le sufere in liniste; in cafenele se arata chipuri ofensatóre in modu ostentativu, cá se le véda oficerulu s. a. Este de miratu atunci, déca isi perde in fine patienti'a si pune man'a pe sabia, cá se 'si apere onórea? Ne tememu, cá in scurtu timpu lucrulu va ajunge prea departe, déca nu se va face nimicu in contra.“

Kossuthianii, se vede, cá voiescu in adeveru se aduca lucrulu asia departe, cáci agitéza necontentitu in contra armatei comune. In 23 Nov. plebea din Clusiu a spartu ferestrele casinei militare. In Kaschau s'au intemplat asemenea escesse in contra oficeriloru. — Adunarea de poporu din Odorheiu a propusu unu modu de leuire radicala, cerendu intr'o petitiune adresata dietei ungare crearea unei armate independente maghiare si subordinarea militiei sub legile civile. (!)

(Casu de mórte.) In Sibiu a repausatu in 25 Nov. a. c. in etate de 56 ani Iosifu de Popu comisariu reg. ung. catastralu.

(Pelini'a Brasiovu-Predealu) trenurile de persóne Nr. 3 si 4 voru incetá de a mai circula. Dela 1 Decembre a. c. voru circula pe acést'a linia numai trenurile accelerate 1 si 2, cari se voru opri la statiunea Dérste unu minutu. Trénulu acceleratu Nr. 1 pléca dela Dérste la 1 óra 55 min., trenulu accel. Nr. 2 pléca dela Dérste (spre Predealu) la 3 óre 38 minute.

[Asupra cutremurului de pamentu dela Agram] s'au tienutu in Vien'a mai multe prelegeri. Intre alti a prelesu Rudolf Falb, care a facutu studii vaste asupra cutremurului si care a caletoritu multu pentru scopulu acést'a si in Americ'a. Elu constata cá rezultatu alu studiiloru sale de 13 ani, a) cá lun'a are o mare influentia asupra cutremurului de pamentu b) cá inlotdeuna prim'a sguduitura este cea mai tare. Afara de acést'a e constatata si influentia sórelui asupra miscariloru din interiorulu pamentului. In totalu s'au numeratu pên'a acuma 5500 cutremure de pamentu si din aceste cele mai puçine in Iuniu. Acést'a nu s'a observatu numai in emisfer'a nordica, ci si in cea sudica. In Chili, unde se pórtá unu catalogu esactu asupra cutremureloru de pamentu, o constatatu acést'a. Asemenea intre 1053 de cutremure in Elveti'a, cele mai puçine in Iuniu. Cele mai vechi studii asupra cutremurului de pamentu s'au facutu de Lucrétius si de Seneca. Ei sustienu teori'a surparei, care astadi nu se mai póte admite. O alta explicare ar' fi aceea a miscariloru produse prin gruparea si apasarea muntiloru. Acést'a teoria ar' trebui se dovedéscá inainte de tóte, cá asemeni miscari se petrecu si pe suprafaci'a pamentului si

acést'a nu s'a potutu documentá pên'a acuma; caracterulu fisicalu alu sguduitureloru de pamentu vorbesce in contra acelei teorie. O alta teoria este asia numit'a teoria a vaporului (Humboldt); ea sustiene, cá vaporurile subterane ar' produce sguduiturele prin apasare asupra cójei pamentului si cá vulcanele ar' fi asia dicédu nesce ventiluri ale craterelor de suptu pamentu. Déca teori'a acést'a ar' fi esacta, atunci inaintea fiacarei eruptiuni vulcanice ar' trebui se fia vr'unu cutremuru, pentru cá vaporurile ar' trebui se apese asupra cojei pamentului. Fórte arare-ori ins eruptiunile Vesuvului si ale muntelui Aetna sunt acompaiate de cutremuru de pamentu. Nu aparinti'a cutremurului de pamentu intodéun'a si pretutiudeni urméza unor legi anumite si aceste sunt a se cautá in influentia lunei si a sórelui asupra pamentului. Teori'a acést'a corespunde mai multu desvoltarei istorice a pamentului si a steleloru. Cu cátu e mai mare teritoriulu, pe care se produce sguduitura, cu atât mai afunda trebuie se fia poterea, care apasa spre suprafaci'a pamentului. La 16 Decembre, — adange Falb, — voru avé locu constelatiuni de sóre si luna, cari voru justificá calculatiunile mele.

(O serbatóre nationala in Dobrogea.) Celebrarea descalecarii a dou'a a Romaniloru in Dobrogea se va face la 23 Novembre st. v. cu mare pompa. Dispositiile luate sunt urmatórele: In diu'a, de 23 Novembre la 7 1/2 óre din diua diece lovituri de tunuri voru anuntia populatiunei Dobrogee acea di. Tóte garnisónele Dobrogei, in totu cursulu acelei dile voru fi in mare tienuta. Toti functionarii publici voru fi presenti in sala prefecturiloru. Tóte bisericile din Dobrogea dimpreuna cu moscheele si sinagógele vor oficia unu Te-deum la 10 óre din di. In tóte comunele rurale, unde va exista Biserica, moschee séu sinagoga, va asiste la oficiulu divinu primarele comunei cu intregu consiliulu Comunalu. Acolo unde se voru gasi trupe, aceste voru luá parte la oficiulu divinu. In comunele rurale dupa seversirea oficiulu divinu primarele comunei séu notarulu va dá lectura, cu glasu mare, proclamatiunei Alteiei, sale Regale Carol I, data cu ocazia ocuparei Dobrogei. Tóte comunele urbane si rurale, voru tramine la comunele de resiedintia a districtelor cáte unu reprezentantu pentru a luá parte la Te-deum si la celebrarea de la 23 Novembre.

[Regi'a monopoluluiu tunuriloru in Romani'a.] Din raportulu directorului generalu alu regiei, adresatu cátra consiliulu de administratiune se vede, cá venituriele regiei in primelele noa luni ale anului curentu, adica dela 1 Ianuariu pên'a la 30 Septembrie a. c. se urca la sum'a de 17,737,397 lei, 52 bani. Chieltuiele representa cifr'a de 34,13 la suta. Soldulu disponibilu in aceste noa luni e de 11,684,958 lei, 34 bani. Beneficiulu netu alu Statului, se póte fixá pentru acestu anu la 15,400,000 lei.

[Cursulu rubleloru rusescei in Romani'a.] Unu decretu domnescu aparutu adi in capulu „Monitorului oficialu“, aprobandu jurnalulu consiliului de ministri, prin care se constata, cá din monet'a nationala de argintu de 3 lei s'au versatu in cass'a tesaurului peste 5 milióne lei, hotaresce urmatórele: 1 Cu incepere din diu'a de 27 Novembre v., rublele rusesce de argintu si sub-divisiunile loru nu voru mai avé cursu legalu in Romani'a. II Dela acést'a data si pên'a la 31 Decembre viitoriu inclusiv, ele se voru primi la casele statului, pentru demonetisare, pe cursurile urmatórie: Rubl'a a 3 lei 50 bani. Pies'a de trei sferturi a 2 lei 62 bani. Jumetatea de rubla a 1 leu 75 bani. Sfertulu de rubla a 87 bani.

Nr. 10792/1880.

Publicatiune.

Prin acést'a se aduce la cunoscinti'a publica, cá listele de conscriptiune pentru anulu curentu 1880, reimpaiate de dlu subcomite si consiliariu r. Iuliu de Roll prin emisulu din 17 Novembre 1880 Nr. 9590, cari liste contienu pe cei ce sunt obligati la solvirea baniloru pentru eliberarea dela construirea drumuriloru, sunt espuse la oficiolatul urbanu de contributiune dela 23—30 Novembre a. c. inainte de amédiu dela 9—12 óre si dupa amédiu dela 3 pên'a la 5 óre spre examinare generala; si acele párti, cari se considera prin aceasta conscriptiune prea ingreunate, au de a 'si asterne contraobservarile in scrisu celu multu pên'a in 4

Decembre a. c. dupa amédiu la 5 óre la magistralulu urbanu.

Se provóca totudeodata toti posessorii de casa, posessorii de vite tragétóre, si chiaru partile o solvescu contributiune dupa o agoniseala de simstatatória, cá se se infatisieze cu carticie'a de darcomunala pên'a la 4 Decembre a. c. la oficiolatul urbanu de dare spre scopulu prescrierei datoriei pentru construirea de drumuri.

Sumele pentru eliberarea dela construirea de drumuri, cari facu pentru fiacare posessoru de vite tragétóre dupa o vita tragétória 3 fl. 15 cr. si pentru fiacare altulu obligata la concurentia spre construirea drumuriloru 2 fl. 40 cr., au de a se solvi pên'a celu multu in 18 Decembre a. c. la cass'a urbana de dare, neadmitenduse, in sensulu referitóreloru ordinatiuni, solviri pariale. Restantierii astorufeliu de contributiuni se voru executa incepédu dela 20 Decembre a. c., fara de a se premerge vr'o admonitiune.

Brasiovu, 18 Novembre 1880.

3—3

Magistratululu urbanu.

Nr. 10688/1880.

Concursu

Pentru ocuparea postului vacantu de comissariu I la capitanatululu urbanu din locu, impreunatu cu unu salariu anualu de 600 fl. si 100 fl. bani de quartiru, eventualmente pentru ocuparea posturiloru ce ar' deveni vacante in urm'a ocuparei susucitatiului postu, se escrie prin aceasta concursu.

Doritorii pentru de a ocupá unulu din aceste posturi au de a documentá, cumca au absolvatu studiale din sciintiele juridice si de statu; acei doritori inse, cari pên'acum nu au servitu comune urbane Brasiovu, au se documenteze pe langa susucantintele recerintu si aceea, cumca densii nu au trecut peste 40 de ani.

Petitiunile astufeliu instraite suntu de a se asterne subsemnatului magistratu celu multu pên'a in 5 Decembre a. c. la 5 óre dupa prandiu.

Brasiovu 17 Novembre 1880.

2—3

Magistratululu urbanu.

!Ajutoriu Romaniloru dia Macedoni'a!!

Librari'a

NICOLAE I. CIURCU

Brasiovu

Recomenda Oaorabil. Publicu literariu:

„Albumulu Macedo-Romanu.“

Din Albumulu acést'a a aparutu si Editi'a III Pretiulu 1 fl. — Opulu acést'a fiindu unu tesauru pentru literatur'a romana, se pretinde a nu lipsi din Bibliotec'a fiacarui Romanu cu simtiemiune nationale. Editi'a I, imprimata pe hartia velina satinata, fiacare foia ornata impregiuru cu flori aurite si colorate fl. 10. — Editi'a II pe hartie fina fl. 4. — Totu-odata 'mi permitu a recomanda Oaorabl. Publicu: Operile complete de: Alecsandri, Bolintineanu, Heliade-Radulescu, Negruzzi si alti Autori romani Petriceicu-Hasdeu Cuvinte din bétrani. (Limb'a romana vorbita intre 1500—1600) 3 Vol. pag. 1200 si CX fl. 18.—

Lapedatu I. Incercari in Literatura fl. — 50
„ Asupra Situatiunei fl. — 50

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 1 Decembre st. n. 1880.

Rent'a de auru ungara	108.75	Imprumutulu cu premiu ung.	109.75
Imprumutulu cailoru ferate ungare	124.25	Losurile p. regularea Tisei si a Sagedin.	107.10
Amortisarea datoriei cailoru ferate de ostu ung. (I-a emisiune)	81.40	Rent'a de hartia aust. 72 40	
dto. (II-a emisiune)	98.25	„ de argintu „	87.—
dto. (III-a emisiune)	85.50	Losurile din 1860	131.25
Bonuri rurale ungare	97.25	Actiunile bancii austr.-ungare	821.—
dto. cu cl. de sortare	95.75	„ bancii de creditu ungare	258.50
Bonuri rurale Banat-Timis.	95.50	„ bancii de creditu austriace	286.10
dto. cu cl. de sortare	94.25	Argintulu in marfari	—
Bonuri rurale transilvane	94.70	Galbini imperatesci	5.53
„ croato-slav.	96.25	Napoleond'ori	9.34
Despagubirea p. dijn'a de vinu ung.	94.75	Marei 100 imp. germ.	58.—
		Londra	117.55

Editoru: Iacobi Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipograf'a: Ioanu Gótt si fiu Henriou.